

Civilutskottets betänkande 2023/24:CU5

Digitala bolags- och föreningsstämmor

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i bl.a. aktiebolagslagen och lagen om ekonomiska föreningar.

Lagändringarna innebär bl.a. att det ska bli möjligt för aktiebolag och ekonomiska föreningar, inklusive bostadsrättsföreningar och kooperativa hyresrättsföreningar, att hålla digitala stämmor. Ett bolag eller en förening som vill utnyttja denna möjlighet ska bestämma det i bolagsordningen respektive stadgarna. Dessutom ska det bli möjligt att hålla digitala stämmor utan krav på stöd i bolagsordningen eller stadgarna om extraordinära omständigheter kräver det.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:139 Digitala bolags- och föreningsstämmor.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Regeringens lagförslag	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
2. lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar,
3. lag om ändring i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter,
4. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:139 punkterna 1–4.

Stockholm den 16 november 2023

På civilutskottets vägnar

Malcolm Momodou Jallow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Malcolm Momodou Jallow (V), Mikael Eskilander (SD), Jennie Nilsson (S), David Josefsson (M), Leif Nysmed (S), Roger Hedlund (SD), Lars Beckman (M), Denis Begic (S), Martin Westmont (SD), Anna-Belle Strömberg (S), Larry Söder (KD), Alireza Akhondi (C), Björn Tidland (SD), Katarina Luhr (MP), Jakob Olofsgård (L), Markus Kallifatides (S) och Jennie Wernäng (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2022/23:139 Digitala bolags- och föreningsstämmor. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag om att det ska bli möjligt för aktiebolag och ekonomiska föreningar, inklusive bostadsrättsföreningar och kooperativa hyresrättsföreningar, att hålla digitala stämmor.

Bakgrund

Gällande rätt

Det är vid en stämma som aktieägare eller föreningsmedlemmar utövar sin rätt att besluta i bolagets eller föreningens angelägenheter (7 kap. 1 § aktiebolagslagen [2005:551] och 6 kap. 1 § första stycket lagen [2018:672] om ekonomiska föreningar). Stämman har central betydelse för aktieägarnas respektive medlemmarnas inflytande i och kontroll över bolaget eller föreningen.

En bolagsstämma eller en stämma i en ekonomisk förening ska som huvudregel hållas på den ort där styrelsen har sitt säte. I bolagsordningen eller stadgarna får dock bestämmas att stämman ska eller får hållas på annan angiven ort. Om extraordinära omständigheter kräver det får bolagsstämman eller stämman i en ekonomisk förening hållas på vilken ort som helst (7 kap. 15 § aktiebolagslagen och 6 kap. 14 § lagen om ekonomiska föreningar).

Bestämmelserna om ort för stämman hindrar inte att aktieägarna eller medlemmarna ges möjlighet att delta i stämman från en annan plats genom att använda sig av t.ex. videoteknik. I en bolagsordning respektive stadgar kan det även bestämmas att aktieägarna eller medlemmarna ska ha rätt till detta. Stämman måste i sådana fall ledas från den stämmoplats som pekas ut i lag eller bolagsordning respektive stadgar, där stämмоорdföranden närvarar och de aktieägare eller medlemmar som vill kan infinna sig. En stämma som hålls på en fysisk plats men där vissa deltar på distans brukar benämnas hybridstämma. Med den reglering som gällt hittills finns det alltså möjlighet att hålla hybridstämmor. Däremot är det inte möjligt att genomföra en helt digital bolags- eller föreningsstämma annat än om samtliga aktieägare eller medlemmar samtycker till det.

Den tillfälliga lagstiftningen om digitala stämmor

Under 2020 infördes lagen (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor för att stämmor skulle kunna hållas på ett sådant sätt att risken för spridning av det virus som orsakar covid-19 kunde minimeras (prop. 2019/20:143, bet. 2019/20:CU26, rskr.

2019/20:205). Lagen innebar inledningsvis att företagen fick en ökad möjlighet att använda sig av bl.a. insamling av fullmakter och poströstning vid en stämma. Genom ytterligare lagändringar blev det möjligt för aktiebolag och ekonomiska föreningar att genomföra bolags- respektive föreningsstämmor helt utan fysiskt deltagande (prop. 2019/20:163, bet. 2019/20:CU29, rskr. 2019/20:265). Bestämmelserna innebar att en stämma kunde hållas antingen genom elektronisk uppkoppling i kombination med poströstning eller genom att aktieägarna eller medlemmarna deltog i stämman enbart genom poströstning. Om stämman hölls med enbart poströstning skulle aktieägare och medlemmar få ta till vara även sina övriga rättigheter per post. Lagen var avsedd att gälla under 2020 men förlängdes med ytterligare ett år. Lagen upphörde att gälla vid utgången av 2021. Med anledning av den ökade smittspridningen i samhället återinfördes de tillfälliga undantagen genom lagen (2022:121) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor. Lagen trädde i kraft den 1 mars 2022 och gällde fram till utgången av 2022 (prop. 2021/22:112, bet. 2021/22:CU15, rskr. 2021/22:162).

Propositionen

I propositionen konstaterar regeringen att den tillfälliga lagstiftningen om digitala stämmor har inneburit att bolag och föreningar haft möjlighet att genomföra digitala stämmor under flera år och att detta på det stora hela har fungerat väl.

Regeringen föreslår att det ska bli möjligt för aktiebolag och ekonomiska föreningar, inklusive bostadsrättsföreningar och kooperativa hyresrättsföreningar, att hålla digitala bolags- och föreningsstämmor. Ett bolag eller en förening som vill utnyttja denna möjlighet ska bestämma det i bolagsordningen respektive stadgarna. Bolagsverket eller en likvidator ska dock alltid få kalla till en stämma som hålls på viss ort.

Vidare föreslår regeringen att aktiebolag, ekonomiska föreningar och samfällighetsföreningar ska kunna hålla en digital stämma utan stöd i bolagsordningen eller stadgarna, om extraordinära omständigheter kräver det.

Regeringen konstaterar i propositionen att inför en digital stämma behöver aktieägarna och medlemmarna få information om hur de deltar digitalt, dvs. praktisk information som t.ex. när och hur aktieägaren eller medlemmen ska koppla upp sig till stämman och vilken typ av utrustning som behövs. Kallelsen måste innehålla den information som krävs för att aktieägarna respektive medlemmarna ska kunna delta i stämman. Enligt regeringen bör det inte vara tillräckligt att i kallelsen hänvisa till bolagets eller föreningens hemsida för denna information. Regeringen föreslår därför att det ska framgå av lag att om stämman ska hållas digitalt så ska kallelsen innehålla uppgifter om hur aktieägarna eller medlemmarna ska gå till väga för att delta och rösta.

Regeringen föreslår vidare att motsvarande möjlighet att hålla en digital stämma ska finnas för sparbanker.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen antar regeringens lagförslag. Lagförslagen bör antas av de skäl som anförs i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:139 Digitala bolags- och föreningsstämmor:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen
(2005:551)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 15, 24 och 48 §§ aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

15 §

Bolagsstämman *skall* hållas på den ort där styrelsen har sitt säte. I bolagsordningen får det dock *föreskrivas* att stämman *skall* eller *kan* hållas på annan angiven ort i Sverige.

Om extraordinära omständigheter kräver det, får bolagsstämman hållas på annan ort än som anges i första stycket.

Bolagsstämman *ska* hållas på den ort där styrelsen har sitt säte. I bolagsordningen får det dock *bestämmas* att stämman *ska* eller *får* hållas på *en* annan angiven ort i Sverige *eller digitalt*.

Bolagsstämman får hållas på någon annan ort än den som följer av första stycket eller digitalt, om extraordinära omständigheter kräver det.

En bolagsstämma som Bolagsverket ska kalla till enligt 17 § andra stycket får alltid hållas på den ort som följer av första stycket. Detsamma gäller en bolagsstämma som en likvidator ska kalla till enligt 25 kap. 44 § andra stycket eller 46 §.

24 §¹

Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för bolagsstämman samt uppgift om förutsättningarna enligt 2 § för aktieägares rätt att delta i stämman. Kallelsen ska också innehålla ett förslag till dagordning för bolagsstämman. I förslaget till dagordning ska styrelsen tydligt ange de ärenden som ska behandlas vid bolagsstämman. Ären-

Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för bolagsstämman samt uppgift om förutsättningarna enligt 2 § för aktieägares rätt att delta i stämman. *Om bolagsstämman ska hållas digitalt ska kallelsen innehålla uppgift om hur aktieägarna ska gå till väga för att delta.* Kallelsen ska också innehålla ett förslag till dagordning för bolags-

¹ Senaste lydelse 2010:1516.

dena ska vara numrerade.

stämman. I förslaget till dagordning ska styrelsen tydligt ange de ärendena som ska behandlas vid bolagsstämman. Ärendena ska vara numrerade.

Det huvudsakliga innehållet i varje framlagt förslag ska anges, om förslaget inte rör en fråga av mindre betydelse för bolaget. Avser ett ärende en ändring av bolagsordningen, ska det huvudsakliga innehållet i förslaget till ändring alltid anges.

Om aktieägarna ska kunna utöva rösträtt vid bolagsstämman med användning av en sådan fullmakt som avses i 4 § andra stycket, genom poströstning eller med användning av elektroniska hjälpmedel, ska det framgå av kallelsen hur de ska gå till väga.

Särskilda bestämmelser om innehållet i en kallelse finns i

2 § detta kapitel (deltagande i stämma),
 13 kap. 10, 33 och 36 §§ (nyemission av aktier),
 14 kap. 12, 26 och 29 §§ (emission av teckningsoptioner),
 15 kap. 12, 31 och 34 §§ (emission av konvertibler),
 16 kap. 3–5 och 7 §§ (vissa riktade emissioner m.m.),
 18 kap. 8 § (vinstutdelning),
 19 kap. 26 och 35 §§ (förvärv eller överlåtelse av egna aktier),
 20 kap. 16 § (minskning av aktiekapitalet), och
 25 kap. 5 § (likvidation).

I fråga om publika aktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, gäller även 63 §.

Särskilda bestämmelser om innehållet i en kallelse finns i *följande paragrafer:*

– 2 § detta kapitel (deltagande i stämma),
 – 13 kap. 10, 33 och 36 §§ (nyemission av aktier),
 – 14 kap. 12, 26 och 29 §§ (emission av teckningsoptioner),
 – 15 kap. 12, 31 och 34 §§ (emission av konvertibler),
 – 16 kap. 3–5 och 7 §§ (vissa riktade emissioner m.m.),
 – 18 kap. 8 § (vinstutdelning),
 – 19 kap. 26 och 35 §§ (förvärv eller överlåtelse av egna aktier),
 – 20 kap. 16 § (minskning av aktiekapitalet), och
 – 25 kap. 5 § (likvidation).

48 §²

Ordföranden ska se till att det förs protokoll vid bolagsstämman.

I protokollet ska det antecknas dag och ort för bolagsstämman samt vilka beslut som bolagsstämman har fattat. Om ett beslut har fattats genom omröstning, ska det i protokollet antecknas vad som har yrkats och utfallet av omröstningen. Röstlängden ska tas in i eller läggas som en bilaga till protokollet.

I protokollet ska det antecknas dag och ort för bolagsstämman, *eller att stämman hållits digitalt*, samt vilka beslut som bolagsstämman har fattat. Om ett beslut har fattats genom omröstning, ska det i protokollet antecknas vad som har yrkats och utfallet av omröstningen. Röstlängden ska tas in i eller läggas som en bilaga till protokollet.

² Senaste lydelse 2014:539.

Protokollet ska undertecknas av protokollföraren. Det ska justeras av ordföranden, om han eller hon inte har fört protokollet, och av minst en *justeringsman* som bolagsstämman har utsett. Om ordföranden eller protokollföraren ensam eller de två tillsammans företräder samtliga aktier i bolaget, *behövs inte* någon *justeringsman*.

I fråga om publika aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gäller även 68 § andra stycket.

Protokollet ska undertecknas av protokollföraren. Det ska justeras av ordföranden, om han eller hon inte har fört protokollet, och av minst en *justerare* som bolagsstämman har utsett. Om ordföranden eller protokollföraren ensam eller de två tillsammans företräder samtliga aktier i bolaget, *behöver* någon *justerare inte utses*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 14 och 22 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreningsstämman ska hållas på den ort där styrelsen har sitt säte. I stadgarna får det dock bestämmas att stämman ska eller får hållas

1. på en annan angiven ort i Sverige, *eller*

2. på en annan ort inom föreningens geografiska verksamhetsområde i Sverige som styrelsen bestämmer.

Föreningsstämman får hållas på någon annan ort än som *anges i första stycket*, om extraordinära omständigheter kräver det.

Kallelsen ska innehålla uppgifter om tid och plats för föreningsstämman. I kallelsen ska även de ärenden som ska behandlas på föreningsstämman tydligt anges.

Om ett ärende avser ändring av stadgarna, ska det huvudsakliga innehållet i förslaget till ändring anges i kallelsen.

Bestämmelser om kallelsens innehåll i vissa fall finns i 6 § i detta kapitel, 10 kap. 9 §, 13 kap. 10 §, 14 kap. 3 §, 16 kap. 14 §, 17 kap. 6 § och 18 kap. 2 §.

Föreslagen lydelse

6 kap.

14 §

Föreningsstämman ska hållas på den ort där styrelsen har sitt säte. I stadgarna får det dock bestämmas att stämman ska eller får hållas

1. på en annan angiven ort i Sverige,

2. på en annan ort inom föreningens geografiska verksamhetsområde i Sverige som styrelsen bestämmer, *eller*

3. *digitalt*.

Föreningsstämman får hållas på någon annan ort än *den som följer av första stycket* *eller digitalt*, om extraordinära omständigheter kräver det.

En föreningsstämma som Bolagsverket ska kalla till enligt 16 § andra stycket får alltid hållas på den ort som följer av första stycket. Dessamma gäller en föreningsstämma som en likvidator ska kalla till enligt 17 kap. 42 § andra stycket eller 44 §.

22 §

Kallelsen ska innehålla uppgifter om tid och plats för föreningsstämman. *Om föreningsstämman ska hållas digitalt ska kallelsen innehålla uppgift om hur medlemmarna ska gå till väga för att delta och för att rösta.* I kallelsen ska även de ärenden som ska behandlas på föreningsstämman tydligt anges.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter

Härigenom föreskrivs att 47 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Medlemmarnas rätt att deltaga i handhavandet av föreningens angelägenheter utövas på föreningsstämma.

Kallelse till föreningsstämma sker genom styrelsens försorg. I kallelsen anges vilka ärenden som skall behandlas på stämman.

Underlåter styrelsen att utfärda kallelse till ordinarie föreningsstämma i enlighet med stadgarnas föreskrifter, skall länsstyrelsen på anmälan av medlem utlysa föreningsstämma. Om minst en femtedel av samtliga röstberättigade medlemmar eller det mindre antal, som kan vara bestämt i stadgarna, hos styrelsen begär att extra föreningsstämma skall hållas och därvid anger de ärenden som skall behandlas, åligger det styrelsen att inom en vecka kalla till sådan stämma att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske. Sker det ej, utlyser länsstyrelsen stämma på anmälan av medlem.

Föreslagen lydelse

47 §

Vid föreningsstämman utövar medlemmarna sin rätt att besluta i föreningens angelägenheter.

Oavsett vad som anges i stadgarna får föreningsstämman hållas digitalt, om extraordinära omständigheter kräver det.

Styrelsen kallar till föreningsstämma. I kallelsen ska de ärenden som ska behandlas på stämman anges.

Om styrelsen inte kallar till ordinarie föreningsstämma i enlighet med stadgarna, ska länsstyrelsen på ansökan av en medlem kalla till föreningsstämma. Om minst en femtedel av samtliga röstberättigade medlemmar eller det mindre antal som kan vara bestämt i stadgarna, hos styrelsen begär att extra föreningsstämma ska hållas och anger de ärenden som ska behandlas, ska styrelsen inom en vecka kalla till en sådan stämma, som ska hållas så snart som möjligt med hänsyn till stadgarnas bestämmelser om tid för kallelse. Om styrelsen inte gör det, ska länsstyrelsen kalla till stämma på ansökan av en medlem.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Lagen omtryckt 1987:128.

4 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Häri genom föreskrivs att 4 kap. 5 § sparbankslagen (1987:619)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

5 §

De ärenden vilka enligt denna lag eller andra författningar eller reglementet tillhör huvudmännens prövning handläggs på sparbanksstämman.

Sparbanksstämman *skall* hållas inom verksamhetsområdet, om inte *utomordentliga* omständigheter *för- anleder* något annat.

Sparbanksstämman *ska* hållas inom verksamhetsområdet, om inte *extraordinära* omständigheter *krä- ver* något annat.

I reglementet får det dock bestä- mas att sparbanksstämman ska eller får hållas digitalt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Lagen omtryckt 1996:1005.